

Стан Редакције и Админ.:
Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Вештачена се писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Свема, рукописе, новац и
све остало што се односи
те лист, слати власнику
листа.

СТРАЖА

Адреса за телеграме.
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дин. 12.—
шест месеци . . . 5.—
три месеца . . . 3.—
један месец . . . 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . дин. 30.—
шест месеци . . . 15.—
три месеца . . . 7.50

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА. 1092

Изази сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

80 километара у Угарској

БУКУРЕШТ, 15. марта

У круговима блиским овдашњем аустроугарском по-
сланству говоре, како је аустроугарски посланик у разговору
са једном угледном личношћу из румунског дипломатског
тела, да је у Бечу завладала паника услед руске навале и
успешног продирања у Карпатима. По признању посланико-
вом Руси су продрли у Мађарску пуних 80 километара.

Помозите невољнима

Краљевској Влади на размишљање

Скоро је већ два месеца
прошло како је Месни Одбор
почео да функцивише; скоро
је већ два месеца прошло ка-
ко су оштампани некакви фор-
мулари за издавање помоћи
невољнима у овом рату; скоро
је већ два месеца прошло ка-
ко се ти невољни грађани
јављају и пријављују за ма-
теријалну помоћ том одбору
али, нико још од ових није
добрио помоћ нити у опште
има изгледа да ће добити.

Ако се објективно размо-
три рад функционера, чланова
Месног Одбора, он је на
свом месту, они се труде да
изађу на сусрет сваком гра-
ђанину који се обрати њима
за помоћ али, која вајда од
тога, кад Месни Средишни
Одбор нема новчаних сред-
става за то. И поред најбоље
воље, одбору није могуће да
учини и најнужнију помоћ
молиоцима.

Толико је времена прошло
како је тај одбор установљен
и нико још од молиоца није
добрио ни кршне паре помоћи
из тог одбора.

Одбор не може ни да ради.
Шта вреди одбору што ће
одржавати седнице и на њој
решавати о томе како се тре-
ба молиоцу издати помоћ,
кад у каси Месног Одбора
нема ни пребивене паре!

За доказ ових навода до-
вољно је да напоменемо, да
је одбор за канцеларски ма-
теријал морао да узјами новце
од општине, која и сама ку-
бури са својим грађанима. Да
није општине одбор не би и-
мао ни једног пера у својој

канцеларији! Из тога се ре-
зултира, да је влада донела је-
дан закон, одобрила кредит
за то али паре ни до данас
није послала томе одбору.

Ми се чудимо овом нехату
и немару надл жних фактора,
који апсолутно ни мало не
воде рачуна о потребама гра-
ђана. Кад је већ једна уста-
нова законом огарантована,
дужност је краљевске владе
да води рачуна о њезином оп-
станку.

Ми се надамо да се више
не морамо враћати за ову
ствар и да је крајње време
да влада своје одлуке приве-
де у дело.

Епиграм

Од Грчке се Тенедос одузе,
Споразуму је до тога стало;
„Ил' у борбу — ил' те нема, —
Чекај Грчко сад још мало“.

Бока

Рабош

— Једна ситна душица —

Некакав Љубиша Ј. Јаков
љевић, студ. фармације, на-
писао је у јануару месецу
једну књижицу под насловом:
Властимир К. Николић. Књи-
жица треба да представља па-
негирик пок. Властимира К.
Николића, који је јуначки пао
у борби са Аустријанцима.
Слава му! То би била лепа
пажња према своме другу, кад
би тај некролог носио искрен
и другарски карактер.

Да оставимо на страну оно
пишчево мајмунисање са „ме-
сечевом полу лоптом,“ са

„тамним врбама“, са „певци-
ма од Вишњице,“ „поноћ ни-
че“ и „сова из врбљака“ па
да пређемо само на моралну
страну пишчеве тенденције.

Г. Аутор је Социјал Демок-
рат, носи Туцовићеву слику
свуда са собом показује је
као свог идола, одушевљава
се њиме, међутим није нашао
за сходно, да своме начелном
другу, који се истакао у јав-
ном животу, напише бар јед-
ну посмртну вест ма у ком
било листу.

Тај панегирик је само сред-
ство помоћу којег се Аутор
жели да дочепи апотеке Цр-
вени Крст, чији је наследник
био пок. Властимир К. Нико-
лић! У томе се састоји тен-
денција Ауторова списа.

У толико је он за већу о-
суду што је обмануо читаоце
изражавајући своје извешта-
чеве другарске симпатије пре-
ма добром покојнику, који ће
све дотле бити прикривени
док се постигне циљ!

С друге стране учинио је
тежак злочин према покојни-
ку што је заклањајући се иза
имена покојниковог, излажу-
ћи његове добре стране, из-
грдио своје остале другове
који су много бољи од њега
и који се не извлаче од војне
обавезе као он. И најзад, са-
мим тим списом, г. Аутор хтео
је да припреми терен код бу-
дућег наследника за своје даље
операције, припремајући тај
терен за свој циљ, он је овом
књижицом написао и потпи-
сво свој посмртни некролог
који се зове: Љубиша Ј.
Јаковљевић!

Из Мађарске

— Мађари и Румуни —

Један американски новинар,
који се дуже времена бавио

у Мађарској престоници пише
у последњем броју „La Rou-
maine.“

— У угарској престоници
осећа се велика нервоза. По-
чев од министра председника
па до последњег сиромашка,
сваки мисли о једној ствари:
какво ће држање у овом рату
узети Румунија. Да ли ће и
даље остати неутрална, или
ће прићи уз Споразум и сво-
је трупе пребацити у Тран-
силванију.

И тек онда, када је кроз
будим-пештанске улике про-
марширала немачка војска, у
Мађаре повратио се стари
дух, и они су почеле слобод-
но да дишу. Међутим, чим са
бојишта дође каква непријат-
на вест Мађари се покуње.
У Мађарској данас господри
један човек: граф Тиса. Сва-
ки његов поглед, његов по-
крет прате толико хиљаде о-
чију. Он сам, пак, и поред
свега што се одиграва увек
је хладан и присебан. Он је
један од најбољих познавала-
ца Румуна.

Пре неколико дана, држао
је говор и тврдио је да Ру-
мунија неће никако напустити
своју неутралност, и збиља,
и ако се сви слободоумни
елементи у Румунији затла-
сали и траже да се уђе у
акцију, влада је понова из-
јавила, да са погледом на
спољну ситуацију остаје и
даље неутрална. Дакле, Тиса
се није ни најмање преварио.

У Карпатима

— Положај Аустријанаца у Кар-
патима је критичан —

РИМ, 16. марта
Саопштавају из Женева о
стању аустријских трупа ово:
Једна личност која је дуже
време провела у Бечу, па се

пре неколико дана вратила у
Женеву саопштила је уредни-
ку „Женевске Трибуне“, како
је стање аустријских трупа
више но очајно. Али врхунац
очајности је код трупа које
се налазе у Карпатима.

Ерцхерцог Фридрих напу-
стио је главни стан и допу-
товао у Беч, где је са царем
имао важну седницу.

„Форверц“ говори

— У источној Пруској нема ру-
ских зверстава —

Последњи број „Форверца“
орган немачке социјалне де-
мократије доноси чланак у
коме побија све немачке вести
о некаким руским зверствима
извршеним у источној Пруској.

— У намери — вели се
између осталог у томе члан-
ку — да замаже очи култур-
ном свету и неутралним др-
жавма, и да би тиме са себе
скинула одговорност за неде-
ла и зверства у Белгији, наша
влада је образовала анкету,
којој је стављено у дужност
да прикупи и испита сва звер-
ства која су Руси причинили
у источној Пруској. Намера
наше владе — да оптужи Русе
— види се најбоље по томе,
што у анкету није ушао није-
дан члан опозиције, и кад смо
ми припретили да ћемо ми за
свој рачун образовати анкет-
ну комисију, са званичне стра-
не понуђено нам је је но место.
У другим приликама ми не
бисмо ни тражили да уопште
имамо ма какве везе са бур-
жсазијом. Међутим, сада када
се хтела да баци љага на о-
браз једног целог народа, чи-
ји су власници такође угура-
рали у рат милионе, ми смо
сматрали за своју дужност да
то учинимо. И једино благо-
дарећи нашој активности из-

Извештај анкете морао је да изнесе онакво стање какво је оно у ствари, наша активност успела је да онемогући већ унапред спрењене шумне оптуге против целог руског народа!

Извештај анкетне комисије тврди да у источној Пруској од стране руске није чињено никакво зверство, а ако је и било чега, зато би се требало узети на одговор Пруски Главни став!

Само још један успех

— Изјава једног румунског генерала —

Букурешт, 16. марта
Веома популарни и омиљени генерал Коча, дао је овај суд о даљем држању Аустријанаца.

— Пад Пшемисла и силно надарање Руса на Карпатима

од великог су значаја по даљи отпор Аустријанаца.

Ова два догађаја унела су у већ иначе растројену војску још већу пометњу.

Моје је мишљење да још један успех као што је Пшемисл, и са сваки даљим отпором Аустријанаца свршено је! —

У Буковини

— Нове руске трупе —

Букурешт, 16. марта
Из Нове Сулице у Буковину је послано пет пукова пешадије и два пука артиљерије. Та војска биће упућена на фронт Цурени—Черновица. Из Марморнице јављају, да је у аустријској војсци која брани Черновицу настало комешање. Веће јединице упућене су у планину Фрактентал.

Краково пред падом

— ЕВАКУАЦИЈА КРАКОВА —

РИМ, 16. марта.

Путници који су допутовали из Аустрије говоре, како Аустријанци услед велике навале Руса евакуишу Краково!

Ова вест изазвала је у овдашњим политичким круговима сензацију!

(Ову вест пуштамо са резервом).

Уред.

Из Бугарске

— Малинов код краља —

СОФИЈА, 16. марта.

Шеф демократске партије др. Александар Малинов примљен је у аудијенцију код краља.

У политичким круговима придају овој аудијенцаји важан политички карактер.

Око Дарданела

— Пред новим борбама —

РИМ, 16. марта.

Телеграфирају из Сирануза да код Малте стоје три француске крстарице. На острву Мудрос искрцано је 50 000 војника који чекају да отпочне поновно бомбардовање Дарданела.

Овом армијом командује генерал Д'Армад.

ФЕЛТОН

М. М. Николић:

ВОЈНИЧКИ ГРОБ

Снег је полако вејао у крупним пахуљцама. Ја сам тромим корацима газио по дебелом, и сада обновљеном, слоју снега који је шкрипео под ногама. Већ сам ван вароши. Нигде се ништа не види до беле, неравне површине. Дуго сам ишао; наједном застадох. Приметио сам са десне стране пута неколико гробова. Приђох. На једном каменом споменику прочитах: „Војник... погинуо у боју...“ То је један војнички гроб... Приђох другом — исти натпис, приђох трећем опет исто. То су све војнички гробови...

Пођох даље. Кроз главу су ми летеле тужне мисли. Замишљао сам све, који су као

хероји пали за свету ствар ослобођења, који су своје животе жртвовали, да би њихови потомци били срећни и да би се могли поносити светлим делима својих славних предака. Они су својим јуначким грудима разбили чврсте окове у које су била окрвана толико векова њихова браћа. Они су се прославили, они су постали Обилићи... Крај пута спазих једну нову хумку. Поред белог крста стајала је у земљу забодена, а ветром и снегом угашена, мала воштаница. На крсту је било написано: „Војник... погинуо...“ И то је један војнички гроб... Заплаках се. Читао сам даље: „Овај спомен подиже отац своје јединце...“

Ишао сам даље. Падао је сумрак. Снег је без престанка вејао. Спазих крај пута нешто црно. Приђох. Угледах једну проседу жену у црном оделу, где влаче на једном гробу.

Око Мемела

— Немачке лажи —

Петроград, 15. марта. Званично. — Према званичном немачком коминикеу о операцији код Мемела наше су трупе, тобож, одвеле собом три хиљаде варошких становника, које су немачке трупе ослободиле код Кретингена. Међу тим брижљивом истрагом је утврђено, да се становништво, пошто су борбе противу немачких трупа које су водиле офанзиву од Тилзита вођене у Мемелу као и на путевима Мемел—Горци, Мемел—Паланген, спасло на једном безбедном простору између два правца пут Кретингена где је очекивало исход борбе.

Глад у Пешти

БУКУРЕШТ, 16. марта. У Пешти се почиње осећати потреба за најнужнијим намирницама. У целој вароши једе се искључиво црни хлеб. Килограм пиринча стаје 2 и по круне. Месо се често не продаје ни један пут недељно; а кад се продаје то је у врло ограниченим количинама. Наполеондор је 25.20 и 26 круна.

Бугарско Собрање

СОФИЈА, 16. марта.

Закључене су седнице Собрања. Пре читања указа о закључењу седница Радославов је изјавио, да налази за потребно, да понови исту своју ранију изјаву, да ће влада која се до сад придржавала строгог неутралитета, продужити и даље исту политику и да неће попустити ни пред каквим притиском, нити ће допустити да је у томе омете ма ко каквим разним обећањима. Јер налази, да истински бугарски интереси треба да угуше све сентаметалне обзире. Бугарски народ може да има поверења у своју владу, чија ће политика бити само корисна по змљу. Бугарска се неће никоше обавезати. Она

се не може прераво ангажовати, јер је сигурна, да би у том случају, изгубила. Бугарска влада мора се чувати сваког покушаја било да долази са истока, било са запада.

„Када наши интереси буду повређени ми ћемо са целим народом донети потребне одлуке“. Победијајући тезу социјалиста о балканској федерацији Радославов је казао: „Федерација је немогућа јер је тешко измирати интересе Балканских народа који вребају да Бугарској отму њен последњи залог. Радославов је завршио говор обраћајући се посланицима: Ви знате последњу реч владе, која жели да да Бугарској мир у неутралитету, ако има других куражнијих и смелијих, који би јој дали рат, нека дођу нека заузму наше место (аплауз).

У Балтичком Мору

— Преглед догађаја у Балтичком Мору за време ратног периода. —

У току првога месеца немачка флота се ограничавала искључиво да мотри на нашу флоту. То нам је дало времена да спремимо за одбрану окупирану обалу и да помакнемо унапред одбранбену линију. По том су извесни делови на флоте приступили операцијама у близини противничке обале. Знатне поморске непријатељеве снаге појавиле су се први пут у северном Балтичком Мору 24 августа ограничивши се да разруше Бокшерску кулу светиљу, док су лађе и крстарице, ушавши у залив Ботвијски уништиле пароброд „Улеборг“. Немачка ескадра, извештена о изласку наших поморских снага, наишла је ноћу на своје сопствене торпедере и бомбардовала их, сматрајући их за руске и оштетила осам својих лађа.

Почетком септембра немачка је флота отпочела демонстрације близу наше обале, где су те операције узеле карактер припрема за искрцавање. Немци се 11 септембра приближише Вандау свескадром која је већ имала уз се

транспортне бродове. Међутим приметивши активност наше јужне балтичке флоте, противник промени план чињени главне напоре да омете нашу активност својим подморским бродовима. „Ковес“ је за два месеца доживео 19 напада немачких подморских бродова, од којих у 9 случајева, торпеди нису погодили циљ, а у 9 других случајева, подморски бродови нису могли на бацити торпедо. Један једини напад постигао је резултат. Непријатељ ви подморски бродови били су јако оштећени. Један је разорен ватром са „Бана“, други је пак — новог типа — пробијен торпедом са „Летучица“, а трећи је одлетео у ваздух. Наши торпеди су вероватно уништали још два немачка подморска брода.

Овај неуспех операцијама непријатељевих подмор. бродова у толико је симпатичнији што је руска флота, баш у том тренутку, била развила интензивну активност на непријатељевој обали, пошто је била довршила припреме за своју активност у Северном Балтичком Мору. Операције руске флоте у непријатељевом приморју, не могу се још објављивати, али се ипак може рећи да је непријатељ имао озбиљних губитака у својим убојним бродовима; да је био узнемиран у свом покрету дуж сопствених обала јер је изгубио неколико транспортних бродова са муницијом. Руска флота је утврдила ту област, својом потпором стекла је борбено искуство помоћу модерне техничке и јако појачане своје убојне јединице.

КРОЗ ШИБУ

— Тетке и креч —

Ради дезинфекције држави је потребна већа количина креча. И власти су већ предузеле нужне мере да би се дошло што пре до креча. Но изгледа нам да се један господин мобилисао, и да би се извукао од војне дужности, тражи, ради и ногама и рукама да он буде лиферант.

МУЗИКА

II. концерат Н. пука „Кара-Ђорђа“

Н пук, — пук Шумадијанаца — у борби је међу првим Шумадијцима; он је завао Аустријанцима тешке ударе и у Србији и у Срему; нигде није своје положаје изгубио, а кад је одступао, одступао је са роптањем.

За јунаштво Н. пука Србија, поред Кара-Ђорђевог крви, која струји кроз тело Гужанских хероја, има захвалити и његовом храбром команданту Воји Томићу, као и силним командирима, чији је представник поручник г. Петроније Јовановић.

Такав је Н. пук у борби. На одмору Н. пук такође ради. Ради, као и сви пукови, на одржавању хигијенских услова, због чега се ни један случај заразе до сада није појавио, али Н. пук ради и на

културном пољу. У свакој се кући чују гусле, оне наше старе јаворове гусле, која данас завршују своју улогу. И Равањеловски поред гусала, иницијативом командантовом, основано је позориште за војнике и официре, а приређују се и концерти за официре.

Ови концерти нису рго формални већ концерти који би могли изаћи и пред пулику мирног, пређашњег Београда.

Лепо окречена, дезинфикована, потпуно реновирана кафана, у једном крају бина, украшена пиротским ћилимима, декорисана сликом краљевом, престолонаследниковом и сликом краљевића Ђорђа у униформи војничкој са пушком у десној руци.

Људи који мало боље познају ову ствар причају да је покренуо чак и неке ујне и стриге. И сви су изгледили да ће га сукња и извући и увести га у списак лифераната, тих наших усрећитеља.

Под образном.

Дневне вести

Стање здравља црногорског престолонаследника

Са Цетиња нам јављају о стању здравља престолонаследника Данила ово:

У току прошле недеље, у стању здравља Његовог Краљевског Височанства било је и побољшавања и погоршавања. У опште се може рећи да стање здравља узвишеног болесника не задаје бриге.

За Руски Црвени Крст

Бугарски манастира у Светој Гори, скупили су и послали Руском Црвеном Крсту 5000 рубаља, као свој прилог.

Нови официјари

Последњим указом Њ. В. Престолонаследника Александра пређашњи резервни пешадиски потпоручници аустроугарске војске: Адолф Влах и Ото Венке приљени у нашу војску са чином резервног пешадиског потпоручника.

Чоја за нашу војску

Из Солуна нам наш извештач јавља, да је тамо стигао из Пиреја један транспорт од 450 бела војничке чоје. Чоја је одмах послата за Србију.

Треће Бденије

Сутра увече одржаће се у свима црквама треће Бденије.

† Др. Дулгарис

Пре неколико дана умро је у Чајнику — Санџак — грчки лекар др. Дулгарис, који је добровољно ставио своје услуге Црногорском Црвеном Крсту.

Овај честити и племенити син грчког народа, вршио је

узимањивог г. Ранђиловског, капелника пуковске музике, пева „За дом или“ На себе је највећу пажњу обратио стари басиста из Маринковићевог „Обилића“, рез. кап. г. Наче Новаковић.

III тачку продукција „Лала“ изводио је симпатични и талентирани глумач г. И. Јовановић.

Сад долази IV најинтересантнија тачка Kobil op 38 a—b — концерт за Обоа (Allegro et Andante covanimo) изводи г. А. П. Ђорђевић, ђак-наредник, abs. конзерваториста — тон мек, идиличан и нежан, техника правилна, прелази између moll а у dut врло вешто изведени.

V тачка Нулићев „Кнез Иво од Сембераје“, редитељ рез капетан II кл. г. Љуба Ранковић, који је, и поред тога, што је судија, врло лепо схватио своју улогу Кулин капетана; Иву је играо г. Јовано-

своју дужност савесно и са пуно пожртвовања.

Слава му!

Меморандум месног одбора

Београдски месни одбор спремио је меморандум који ће се поднети краљевској влади. У меморандуму се истичу све незгоде и тешкоће које спречавају сваки користан рад Месног одбора при набавци животних намирница за Београд. У њему се истичу и извесни корисни предлози, који иду на то да се становници Београда што брже и лакше снабдевају најужнијим животним потребима.

Текст меморандума донеће мо у идућем броју.

Путнички саобраћај

Саобраћај путничких возова који је требао бити успостављен данас, — неће бити успостављен, пошто још није завршено са дезинфекцијом вагона.

Саобраћај ће бити успостављен тек 1 априла.

Новчаним заводима

Обраћа се пажња новчаним Заводима, да штампарија „Стража“ прима на израду Билансе, и све остале потребне формуларе.

Из општинске продавнице

Приликом продавања намирница у општинској продавници, биће присутан и један члан Месног Одбора.

Јавни локали

До сада су локали смели бити отворени до 8 часова, а од сада ће смети држати отворене до 9 часова увече.

Брашно за Србију

У Солуну је стигла, прејуче једна већа количина белог брашна, која ће се експедовати за Србију.

Из месне продавнице

Данас ће се продавати у Главној Државној Продавници: шећер, кафа, зејтин и ринач и остала роба која је реквизирана.

Да би се купци што пре снабдевали робом потребно је: да сваки од купаца спреми

вић, играо га са пуно осећања, кад је Иво и своју мајку Куливу положио за откуп робља, г. Јовановић је био силан. Сви остали дилатанти играли су добро и слободно.

По свршеном концерту г. Христ Наумовић — у пратњи „мајстор“ Пашона — на кларинету уметнички је одсвирао из „Venedict“-а — тему са варијацијама.

1-III-1915 год.

село X.

Ратна пошта

Петар Карабелић, моли се да јави своју адресу Илији Ђ. Анастасијевићу, поднареднику штаба тешке артилерије.

Скупљачима марака

Велику количину поштанских српских марака има на продају. Упитати уредништво овог листа.

избројан новац за један килограм шећера 130 динара јер ће се продавати само по један килограм. За остале намирнице такође треба имати ситног новца да би се избегло размена новца и тиме омета бржи рад око продаје и издавања робе.

Из фабрике шећера

Управа фабрике шећера у Гуприји, вратила је свима трговцима новац, који су они положили за шећер, пошто је немогуће лиферовање шећера.

Утемељач Свештенич. Удружења

Гђа Драгиња супруга пок. Николе С. Јовановића б. трговца из Ниша уписала је овога за члана утемељача Свештеничког Удружења и положила улог у сто динара.

Из унутрашњости

Под Космајом

— Чар природе. — Аустриска шапка. — Чудан тип. — Пап Пшемисла. —

Сопот, Цвети 1915.

Ма да је пролеће ова године, прилично задоцнило са својим умилним зрацима сунца, ипак природа последњих дана наглашује да ће мо успоро осетити чар њен, у овим бело—сребрним данима. Подножје, силном крвљу окупаног Космаја већ где-где дивно шативра бели и умилни цвет какве ценирике.

Лаковоге и несташне шипарице већ слободно и весело као веверице шетају по корзо-у окићене са њиховим најмилијим, пролетњим цветом — љубичицом.

Ласта нам јоште нема, као да њихова безазлена и мирољубива душица и не вуче их у земљу куда се силна крв лије већ 3-4 године. Ни кукавица још нема ко њих и нетреба, њих ово многа окрвављена земља за сада има и сувише. У осталом гавранови су нашли и довољно услова код нас за живот ово неколико година.

Дакле само здравље и стрпљење; свему ће бити краја?!

Збиља, лено изречена пословица „крв није вода“ прав да се и у свом случају:

Бно сам посматралац када је један аустриски заробљеник као служитељ сада у нашој пошти, одвајао пару по пару док је скупио новаца да купи српску далеко чувену шајкачу, и када је исту метнуо на своју главу, он се је са осмехом на лицу огледнуо. А за тим изашао на камени мост пред кројачницу, са намером да у мутну и бујну реку усљед пролетњих киша, баца своју шапку.

Неко му довикну: Не! не, бацај, продај ми је?!

Он се окрете, весело осмехну, и додаде:

„Та што ће ти брате сво пшавско ругло, од кога се и ја једвах курталисах. И ако сам саромах не бити је продо на по које паре нек иде у сто ђавола.“ — И баца шапку са моста у набојале вале речице космајске.

Овде се од пре неколико година бави један веома чудан тип у лицу неког г. Ива на Лоренца густро угарског инжињерског капетана, он је прешо од туда од пре 20 год Збиља, сва га његова кретања издају као одличног пријатеља за Српство, и он се је просто сродно са нашим народним животом.

Приметивши његов до крајности бедан и чудан живот, интересовала ме је његова особа.

И сазнао сам да је он лудо заинтересован да створи оно, око чега су многи умови и моз ови пропали, — дакле да створи машину Перпетуумбил — самокрет. Он тврди

да своју замисао приводи већ крају. Ја пак ценећи, по његовом кретању и енергија, не могу тврдити да није ствар у неколико и могућа.

Само се грдно мучи за потребан алат и материјал.

Пап Пшемисла; и овде је прапраћен са доста осећаја. Серенада у дусту, из флауте и виолине; како овде музике никакве нема, пријатно је изненадила и завршила ово весеље, фино изведена од младог поручника Б. Павловића и каплара Ђукнића.

Живела савезничка војска!.. Од које будућа поколења много очекују.

Јегер.

Дизлокација

— Под снажном руском кнутом Аустријанци мењају трупе. —

СОФИЈА, 16. марта.

Брза и одлучна руска офанзива изазвала је пометњу у аустриске трупе, те је главна команда принуђена да изврши дизлокацију трупа. Тако трупе, које су до сада биле у Трансилванију бачене су на Југ, док је знатан део армије генерала Евгенија одаслан у Трансилванију. Трупама у Трансилванију послата су као појачање три јегејска пука, који су били на аустро-талијанској граници.

На Карпате послато је око три корпуса, који има да попуне разбијене и заробљене јединице.

У бугарским војним круговима влада уверење да се овом дизлокацијом неће нимало изменити ситуација на бојишту у корист Аустријанаца.

РУСКА ОФАНЗИВА

Са руско-немачког фронта

ПЕТРОГРАД, 15 марта. — У немачкој офанзиви, источно од реке Шкве, учествовала је цела једна немачка дивизија, која не само да није успела да заузме ни један наш ров већ је била приморана, да нам уз велике губитке уступи своју прву линију ровова код села Таржока.

После упорне борбе код Вака, у којој су узеле учешћа велике немачке снаге, продрли смо веома далеко иза прве линије непријатељских ровова и заробили смо једну пољску болницу с персоналом. Немци су нам код села Домановице, на Палици, у наглom повлачењу оставили обилату кореспонденцију која садржи много жалби немачких војника, који се ту же на огромне губитке и на гладовање по рововима и исказују наду у скрај крај рата. Руски извиднички одред у правцу Мемела, који је потукао два немачка ландштурмска пука, изазвао концентрацију знатних немачких снага, у томе крају и ставио у покрет немачке ескадре, које су се налазиле у Килу, имао је свега 4000 људи и то већим делом територијалну војску.

На Босфору

— Руси бомбардују турска утврђења —

ПЕТРОГРАД, 16. марта. — Главни руски генералштаб саопштава: Руска црноморска флота бомбардовала је 15. марта спољна утврђења и батерије на Босфору, на обема странама мореуза. Према опажањима са бродова а хидроплана гранате су падале тачно у циљ. Руски авијатичари су, крстарећи изнад босфорских батерија, вршила извиђања и бацали успешно бомбе. Са турске стране интезивно је пуцано на наше вероплане из топова и пушака, али без резултата. Непријатељски торпиљери, који су покушали да изиђу на широко море, морали су се због наше ватре вратити у мореуз. Бомбардовали смо један велики непријатељски пароброд са четири катарке који је покушао да се из широког мора пробије у Босфор. Брод је одлетео у ваздух.

ФРАНЦУСКА ОФАНЗИВА

Жишта значајко

ПАРИЗ, 14 марта. — Коминике од 15. марта у вече. На целом фронту није се догодило ништа значајно. Источно од горње Мезе код Маршвија изгубили смо један део ровова које смо у суботу заузели. У Хартмансвалдеркопфу смо утврдили наше положаје. Укупан број заробљеника, задобивенио за време освајања врха, износи: 6 официра, 34 подофицира и 353 војника, број рањеника је још већи.

КЋЕРИ ГРЕХА И ПОРОКА

Први корак у порок (53)

Око 10 часова увече сто је био богато постављен. Чекало се само на побратима и кумове које је Невенка из раније познавала. Дођоше и они и одмах се приступило вечери. Сви су ћутали. Невенци је било све ово непријатно да ма шта проговори. Нулић и његов побратим били су заузети својим заједничким планом и како су један према другоме седели, они су се неприметно договарали очима. Кумови пак, су ћутали. Феза кроз коју је прошла просидба њихова кума била је за њих врло незгодна и сматрали су да је најбоље да ћуте.

Тако је вечера прошла ћутећи, и пре је личило да се даје какво подушје но да је ово момачко вече. Разговор је постао живљи тек око 11 часова. Млади и леви побратим Бора, тако се звао Нулићев побратим, почео је да изводи свој план. Сео је близу своје будуће снајке и почео ју је претрпавати масом комплимената. У души младе девојке кувало се. Речи блутаве и досадне, којима ју је засипао овај салонски јунак биле су јој одвратне и она би најрадије устала и напустила ову досадну јој средину.

Нулић је за све то време водио разговор са старојком, али, ипак, је сва његова пажња била скренута на разговор оно двоје, на разговор свога побратима и своје веренице. Био је задовољан на оружан поквареношћу која је опет била удружена са речитошћу, побратим Бора је јединствено оперисао. Са виртуоском вештином он је увек zgodно умео да се изрази.

Међутим, видели смо да је Невенци био досадан, и ова је ту његову речитост приписивала великој дози алкохола, која је њен браца тако ревносно и јуначки таманио. Око дванаест часова гости се почеше разилазити а Невенка остаде сама.

Уз пут су Нулић и Бора

измењали своје мисли о својим даљим операцијама. Пошто је било утврђено да Бора и сутра оде до снајке и да не одступи од напада, растадоше се на првој раскрсници. Сутра дан око 11 часова пре подне Бора је био код своје снајке, код Невенке.

— Ви се чудите снајка — рече јој он улазећи у стан и видећи да је његов долазак изазвао чуђење код ње — од куда ја? Погодио сам. Још путем сам о томе мислио. А ствар је у овоме, не осећам се нешто најбоље, рђаво ми је, па ко рачунам идем мало до снајке, да видим шта ради а и мало да се разонодим.

— А молим, молим, изволте унутра — рече Невенка још увек изненађена његовим доласком.

Невенка је као што знамо пристала једино због тога да се венча за Нулића, да би му се могла да освети за увреду, коју јој је овај неваљалац нанео. Он јој је био мрзак и пра спомену његова имена она би ва уздрхтала. И само благодарећи њезиној чврстости и жељи за осветом, која је била силна, она је умела да се уздржи, и да чека згодан момент, па да ликује, да своје упропаститељу зада ударац који ће га савим утући.

Јавна захвалност

Врачарском Пододбору Црвеног Крста приложили су за друштвене циљеве ова г. г.:

По 1 динар: Милева Поповић удова, Заре Симоновић хлеббар, Радојка Милојевић каф., Зорка Парибродић, Бранислав Панчић, обућар, Никола Константиновић бак., Софија Станковић, Иконија Тодоровић, Коста Радивојевић месар, Лаза Стојичевић, Александар Ристић, Јозеф Шпири, каф., Рака Мисирац каф., Велинка Коцић, Персида Ристић, Тодор Трајковић, обућар, Живко Недељковић, обућар, Јовче Глишић пиљар, Часлав Буќановић, Катарина Апсорен, Ана Ческупа, Наталија Марковић, Пера Решић пиљар, Мијило Илић пиљар, Ђаковићка ду-

ванџика. Стеван Лилић, Милош Симић, Милош Уторник, Д. Ђорђевић, Драга Ђорђевић, Милош Миленковић, Катарина Тонић, Ми-та Цветковић, Јован Бихеле, Илија Батић, Милан Соколовић, Милан Петковић, С. Бојиновић, Мара Петровић, Петко Пековић, Десанка Миловановић, Василије Т. Јовановић, Михаило Радојковић, Васја Предић, Добросав Беговић, Светислав Ђорђевић, Стана Лазић, Спира Тодоровић, Лепосава Че-керевац, Ружица Недељковић Ра-дивоје Пауновић, Марија Чепун. По 0.80 п. д. Милица Окановић, Божа Анџимић. По 0.60 п. д. Стоја Биберчић, Емилија Наумовић. По 0.50 п. д.: Стана Ивановић, Милица Јовановић, Никола Милојевић, Илија Наумовић, Бо-силка Наумовић, Зорка Симић, Драга Михаиловић, Љубица Пав-ловић, Љубиша Радојковић, Перса Марјановић, Радос Петровић, Лазар Живковић, Спасоје Васић, Мајер Калмић, Драга Мијатовић. Рахила Анђелковић 0.40 п. д. Јо-ван Ђорђевић пиљар. По 0.20 п. д. Ђера Марковић, Никола Ма-слачовић и Тинка Рајковић.

Свима приложницима захваљује Пододбор Црвеног Крста за квартал врачарски на прилозима, којима су учинили велику помоћ Црвеном Крсту који је тако потребит у данашње време. Њиховим прило-зима биће поможен многи наш јуначки ратник. Желети је да се и остали наши суграђани одазову својим прилозима ма и најмањим.

Пододбор
Црвеног Крста за квартал
врачарски

ПРЕКОПАВАЊЕ 30. ДЕЧ. ПАРЦ.

Суд Општине града Београда извештава интересоване, да ће се од 15. априла ове год. отпочети да прекопава 30. ечија парцела на овдашњем Новом Гробљу и да до тога времена треба обновити таксу ако се жели гроб задржати.

НАМЕНТАЈ
канцелариски
добро очуван
ко има на про-
дају нека јави
уредништву.

Сандука мртвачких
има готових свију сорти
код
ТИШЛЕРА РАКЕ
Балканска улица бр. 49. (Кра-
љева пивара) код „ЗЛАТНОГ
КРСТА“
БЕОГРАД
80 2-10

Ахтохије Ђорђевић

шпедитер

са канцеларијом преко пута г. Ранка Гођевца у згради Српске Банке

Јавља својим муштеријама и осталом трговачком свету да врши експедиције како увоз тако и првоз за унутрашњост Србије 2-10

Арпаџика београдског

Коме треба нека се обрати у Параћин Јовану Ђорђевићу трговцу или Кости Бранковићу кафана „Пролете“ може се добити на веће и мање количине, а има и једна колачна прва лука од 2500-3000 кила. Цена умерена.

93

2-10

Наш мили и непрежаљени супруг и отац

† Јеремија Јеремић

бив. трговац и посредник

преминуо је 10. марта у својој 61 год. после тешког боловања а сахрањен 11 истог месеца у Смедереву.

Ову тужну вест јављамо сродницима, пријатељима и познаницима.

Ожалостњени: супруга Стевка, синови: Александар, рачуноиспитач Главне Контроле, Коста, беогр. трговац и остала многобројна родбина. 94,2-8

Изјава благодарности

Ненакнимими је губитак и неизлечив бол, који нам нанесе смрт наше миле и драге

† Жебе

која премину 6. о. м. овде у загрљају својих несретних родитеља — у најлепшем цвету своје младости у 19 години свога живота — од опаке и несретне болести јектике.

У тим тешким тренутцима по нас од свију грађана и познаника овдашњих, указана је Неви последња пошта и пажња, а нами топло и искрено саучешће и осећање заједничког бола за рано изгубљеном нашом милом и предрагом Невом.

Побуђени том њиховом пажњом и тугом, која нам је у тим тешким и болним моментима једина утеха била, да им свима: грађанкама и грађанима варошице Аранђеловца изјавимо најтоплију благодарност и захвалност.

Хвала свима, који нашу милу и никад незаборављену ћерку Неву — односно сестру — до вечне куће испратише и нами тугу ублажише.

Аранђеловац, 9. јан. 1915 г.

Ожалостњени родитељи: Васо и Милева Божић, сестра Зора и остала родбина

99,1-1

РАДЊА СА ГОТОВИМ ОДЕЛОМ

САВИЋА И МАЈДАНЦА — БЕОГРАД

Препоручује своје БОГАТО СТОВАРИШТЕ, мушког одела

Највећи избор дечијих хаљиница за празнике

Скреће се пажња муштеријама из унутрашњости да могу и поштом поручити што ће се најбрижљивије извршити.

ЦЕНЕ СУ ВРЛО СОЛИДНЕ